

043680

Sak H 133/86

Innberetning v/ Jan G Auestad

9/10-1986

innberetningsdato

<i>Synnes</i>	gnr.	bnr.	fk.nr.
gardsnavn			
<u>Halsøy</u>	<u>Hordaland</u>		
kommune	fylke		
eier/bruker		postnummer/adresse	

Ang. Ettergraving og arkeologiske undersøkelser.

2/9-1986

dato

Tirsdag den 2. september 1986 ble det foretatt ettergraving i roys og arkeologiske undersøkelser ved mulige kullmile og jernvinneanlegg på Halsøy i Sunnhordaland. Arbeidet ble utført av Dagrun Brattset og Jan G. Auestad med god hjelp fra skolelærer Sigvald Røbberstad. Det ble brukt 2 dagsverk i felt.

Man hadde i 1983 kommet over en hellekiste i en bronsealder-roys på Skarvaberget (Fettås f.k.nr. 5/I på gården SYNNES bnr.I). I denne hellekisten fant B. Myhre samme år bl.a. en del keramikkskår og brente bein.

Det skulle nå ettergraves i kisten for en mulig å finne mer keramikk, -dessuten sette kisten istand og så dekke godtøver med roysstein.

Videre var det her S på øya funnet næssem kunne være en kullmile, her skulle tas kullprøver. En mulig jernvinne skulle også undersøkes.

Hellekisten

Hellekisten var en sekundærgrav i nordre del av bronsealder-roysa. Kisten var nå tildekket igjen med roysstein som vi la tilside før deretter å avdekke topphellen som nå lå på plass igjen.

Vi fant noen få keramikkskår, samt et og annet brent bein liggende på bunnhellene. Disse 2 mindre hellene som dannet bunnen tok vi så forsiktig opp. Under disse fant vi atskillig mer keramikkskår og brentebein. Sannsynligvis havnet her under p.g.a. mindre dyrs aktivitet.

Til sammen fant vi i og under kisten 48 keramikkbiter, hvorav 16 av disse hadde dekor. Ett av de brente beina hadde og muligens dekor.

Vi tok også en jordprøve ifra massen under hellene.

Deretter ble hellene lagt tilbake i opprinnelig posisjonen, og vi dekket til kisten med roysstein.

Kullmilen

Lærer S. Røbberstad viste oss så fram til den mulige kullmilen. Denne lå inne i et skogsterrang lengre O på øya. Røbberstad har tidligere sendt beskjed til Historisk Museum om denne milen, der han og kartfestet den. Nøe som vi ikke hadde anledning til nå i

mangel av kart over området.

Vi tok et 40x40 cm vidt prøvestikk, omlag 45 cm dypt midt i den 1,5 m vide milen.

Fra profilveggen i prøvestykket tok vi ut 3 kullprøver, - fra 3 ulike nivåer (se på funnposene).

Det lå et kull-lag omlag 5 cm under tørvlag. Dette kull-laget var 23 cm tykt. Det ble brutt av et 5 cm tykt sandlag, og under sandlaget igjen kom vi ned på et nytt kull-lag. Dette isl høst en noe mer feit jordtype.

Jernvinna

Vi ble så vist fram til stedet hvor jernvinna skulle ligge. Dette stedet er det også sendt beskjed om til Museet, samt kartfestet. Stedet ligger omlag 1 km V for stedet med mulig kullmile. S. Robber tad mente å ha funnet flere mulige kullmiler i omlag samme avstand fra dette jernutvinningsstedet.

"Jernvinneanlegget" ligger i et myret skogsterreng mellom to støtende stier, her rant det også en mindre bekk. I denne bekken ble det funnet en jernslag-klump.

Prøvestikk ble tatt og vi fant noen flere slaggbiter, enkelte med leirklining.

I et av prøvestikkene kom vi over et noe tykt kullag hver vi kunne ta ut en kullprøve. I de andre stikkene vi tok var det så godt som tomt for kull.

Det ble og tatt ut en jordprøve fra et av stikkene.

Plassen ser ut til å være brukt i forbindelse med jernutvinning, men her har neppe vært noe stor aktivitet i så henseende, sett utifra de få funnene av slag, litekull i jorda og ingen funn av øvner.

PS:

Vi ble gjort oppmerksom på at det ville bli bygd ut et industri-område nede ved Synnes ferjekai, her kunne det bli konflikt med ei langrøys, - nærmere 50 m lang.

Fotoliste:

S/HV-

1-2: Fra hellekiste i br.a. roys på Synnes, Halsøy.

3-4: Oversikt over mulig kullmile, dårlig bilde.

Dias-

Funn+prøver:

1 stk. funnpose med brente bein fra hellekiste.

1 stk. funnpose med keramikkskår fra hellekiste.

1 stk. jordprøve fra hellekiste (under kisten).

3 stk. kullprøver fra mulig kullmile.

1 stk. funnpose med jernslag fra jernvinningsområde.

1 stk. jordprøve fra samme område.

1 stk. kullprøve fra samme område.

Hellekiste i Bronsealder-
vøys på S karvaberget,
Synnes (brun - t) på Halsnøy:
(Felt's f.k. - nr. 5/1)
1-2 (5 - 4) Mot 0

"O versikts bålde" fra der
en mulig kullmole ligger
S på Ha Lsnøy:
3-4 (5 - 6) Mot 0

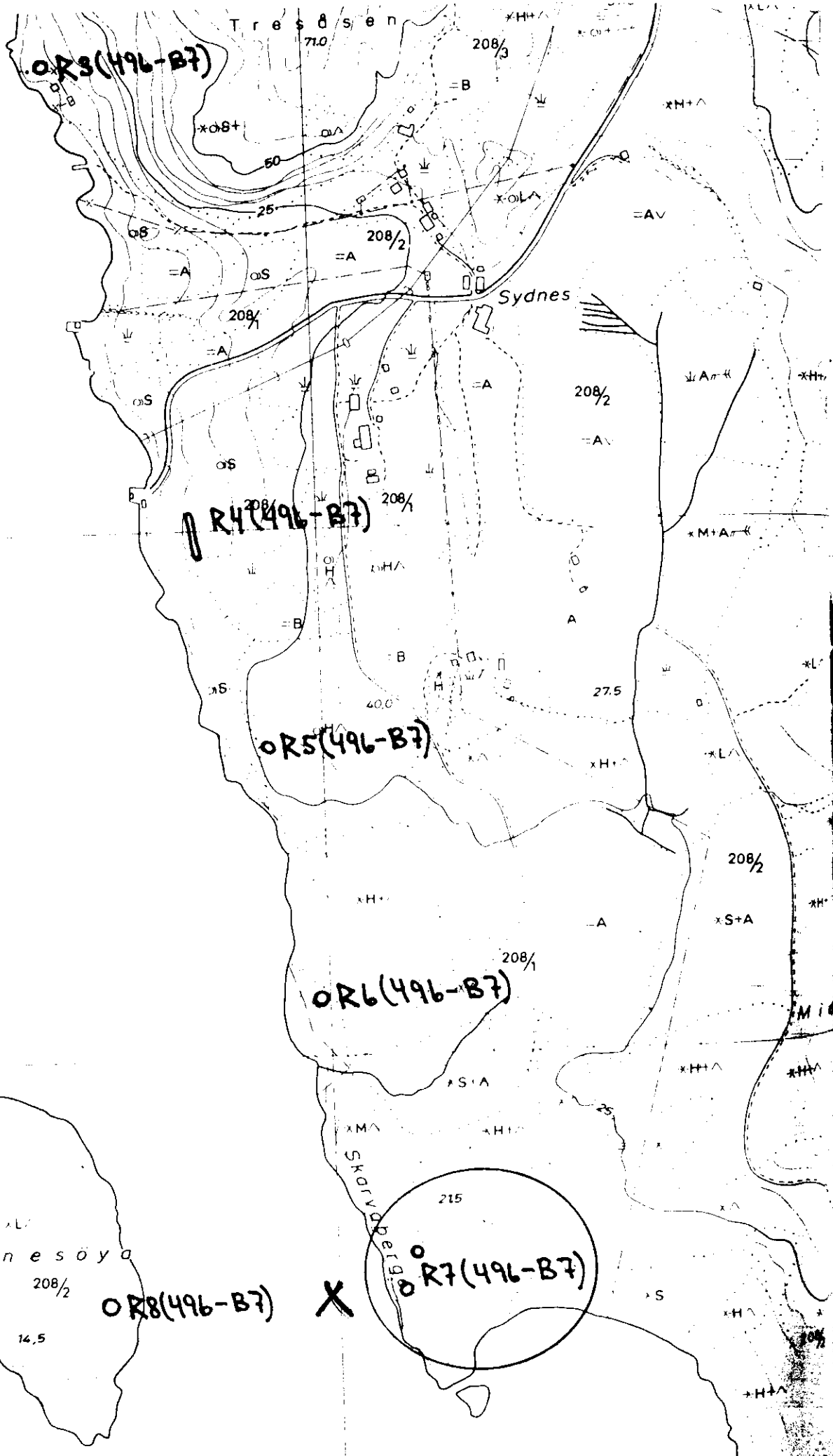

1

2

3

4

Tresösen
71.0

OR3(496-B7)

208/3

Sydnes

OR4(496-B7)

208/2

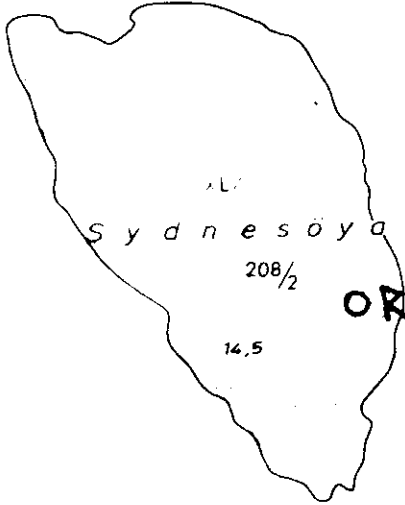
OR5(496-B7)

27.5

Öyaskjeret

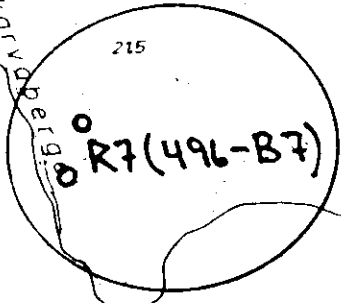
OR6(496-B7)

208/1

OR8(496-B7)

X

OR7(496-B7)

215

Narvik

AL041-5-3